

RADNIČNÉ ⁷noviny

MESTA BANSKÁ BYSTRICA

Ročník XIV. • Číslo 7

júl 2020

V MESTE POD ÚRPÍNOM SA NEBUDETE NUDIŤ ANI V LETE

Foto: MsJú BB

Obyvateľov aj návštevníkov Banskej Bystrice čaká pestrý program aj počas najbližších mesiacov. Okrem obľúbených potuliek mestom a výstupu na Hodinovú vežu sú pripravené aj rôzne novinky, ktoré zaujmú malých i veľkých. Láka Vás pútavá hra, tajomný Barbakan či nočný zážitok? Ak áno, určite si prečítajte našu tému mesiaca.

Strana 4 – 5

Foto: MsJú BB

INFORMÁCIE Z MESTSKÉHO ÚRADU

Tender na dopravcov autobusovej a trolejbusovej dopravy je už zverejnený!

Strana 3

Foto: MsJú BB

SAMOSPRÁVA

Sledujete zasadnutia mestského zastupiteľstva? Ak nie, prečítajte si, o čom hlasovali Vami zvolení poslanci.

Strana 7

Foto: MsJú BB

ŠPORT

Bicykel patrí k obľúbeným dopravným prostriedkom. Ako je to však s bicyklovaním na pešej zóne?

Strana 12

TEMPO REKONŠTRUKCIE ŠTADIÓNA SNP UMOŽNÍ AJ TESTOVACIE SÚŤAŽE PRED EYOF 2022

Štadión SNP, srdce XVI. letného Európskeho olympijského festivalu mládeže, ktorý v závere júla 2022 bude hostiť Banská Bystrica, v súčasnosti prechádza komplexnou rekonštrukciou. Ak pôjdu práce na štadióne s prívlastkom Národný atletický v súčasnom tempe, rekonštrukcia by mohla byť dokončená už na jar 2021.

Zástupcovia organizačného výboru Európskeho olympijského festivalu mládeže (EYOF) budú mať v prípade úspešného konca prác na jar 2021 viac ako rok na definitívnu prípravu športoviska na vrcholné stretnutie najlepších mladých atlétov z päťdesiatich krajín. Mladých šprintérov, vytrvalcov, skokanov či vrhačov privíta moderné športovisko, za ktoré sa nebude Banská Bystrica hanbiť. Národný atletický štadión by mal byť okrem atletických súťaží aj dejiskom slávnostného otvorenia, a bude aj srdcom športového areálu na Štiavničkách. „Vo vzťahu k prípravám na EYOF sa cítime počas rekonštrukcie komfortne. Predpokladaný termín dokončenia je marec 2021 a umožní nám zorganizovať aj testovacie preteky pred podujatím, ktoré sa

uskutoční v júli 2022,“ uviedol počas júnového kontrolného dňa primátor Banskej Bystrice a prezident organizačného výboru EYOF 2022 Ján Nosko. Základný kameň rekonštrukcie poklepali v auguste 2019, šesťdesiat rokov po uvedení do prevádzky starého štadióna. Ten je majetkom štátu v správe VŠC Dukla.

O obnove rozhodlo Ministerstvo obrany SR. Cena rekonštrukcie by mala byť 12,9 milióna eur. Z hlavnej plochy už medzičasom zmizli tartanová dráha, atletické sektory i zelená tráva s futbalovými brámkami. V súčasnosti sa pripravujú podklady pre nové povrchy. Zmenou prechádza aj tribúna, na ktorej už stavbári vybúrali vnútroštruktúru a ponechali len strechu. V jej útrobach vyrastie okrem miestností pre VIP, novinárov a organizátorov podujatí aj 56-metrový štvordráhový

Práce by mali byť ukončené v prvej polke roka 2021

šprintérsky tunel. Nový štadión, ktorého kapacita bude 4000 miest na sedenie s možným budúcim zvýšením, nebude slúžiť len atlétom. Bude spĺňať aj trojhviezdičkové kritéria Európskej futbalovej únie pre organizovanie futbalových stretnutí. Oveľa viac pokročili práce na vedľajšom rozsvietenom štadióne, kde zmizli už trávnaté ihriská i priestor s umelou trávou. Už na jeseň by mohli byť hotové rozsvietovacie plochy a atléti by mohli na tréningy využívať tartan so štyrmi dráhami, v šprintárskej rovinke so šiestimi. „Práce idú podľa schváleného harmonogramu, zatiaľ nenastali vážnejšie problémy,“ uviedol riaditeľ VŠC Dukla Roman Benčík.

Tím EYOF

Štadión pred rekonštrukciou

POSUŇTE TÚTO INFORMÁCIU CUDZINCOM

Uplynulé mimoriadne obdobie nám ukázalo dôležitosť prístupu ku včasným a korektným informáciám. V nadväznosti na aktivity projektu KapaCity preto ponúkame cudzincom žijúcim v našom meste možnosť prihlásiť sa na odber aktuálnych informácií o rôznych podujatiach či novinkách zo života samosprávy. Máte vo svojom okolí cudzinca, pre ktorého by mohli byť užitočné informácie o aktuálnom dianí vo vybraných jazykových mutáciách? Dajte mu o našej výzve vedieť. Budeme radi, ak nám v prípade záujmu pošle svoje kontaktné údaje na adresu zuzana.gajdosikova@banskabystrica.sk. Ďakujeme.

Oddelenie medzinárodných vzťahov
a zahraničného obchodu, MsÚ BB

SČÍTANIE OBYVATEĽOV, DOMOV A BYTOV 2021

Od 1. júna do 12. februára 2021 realizuje Štatistický úrad SR v zmysle zákona 223/2019 Z. z. sčítanie obyvateľov, domov a bytov. Toto sčítanie sa robí elektronicky v kombinácii administratívnych údajov a údajov získaných z predošlých sčítaní. Sčítaním domov a bytov sú podľa Zákona č. 223/2019 Z. z. o sčítaní obyvateľov, domov a bytov poverené obce SR. Napriek daňovej evidencii i evidencii stavebných povolení, mesto Banská Bystrica nemá údaje (tzv. premenné) napr. o obytnej ploche domu, výmene okien, poslednej obnove strechy, obnove vonkajšieho plášťa domov za posledných 10 rokov. V tejto súvislosti sa mesto Banská Bystrica obrátilo na Správcov nehnuteľností písomnou žiadosťou o vyplnenie tabuľky s chýbajúcimi premennými pre zabezpečenie úspešného priebehu sčítania. Údaje zo sčítania samospráve v budúcnosti poslúžia ako podklady pri tvorbe projektov

a pri rôznych grantoch a dotáciách. V záujme mesta je preto získať čo najpresnejšie informácie o domoch a bytoch k rozhodujúcemu dátumu, t. j. k noci z 31. decembra 2020 na 1. januára 2021. Informácie potrebné pre import údajov do sčítacieho elektronického formulára je potrebné zaslať elektronicky v tabuľke vo formáte xls., ktorá je zverejnená na stránke mesta Banská Bystrica v sekcii Život v meste (Matrika a pobyt) v termíne do 15. septembra 2020 na adresu: marta.cellarova@banskabystrica.sk alebo matrika@banskabystrica.sk. Upozorňujeme, že podľa § 29 ods. 1 písm. c) zákona o sčítaní sa správneho deliktu dopustí osoba vykonávajúca správu bytového domu, ak obci neposkytne vyžiadané údaje do 60 dní a obec môže podľa § 30 ods. 1 písm. b) zákona o sčítaní udeliť takejto osobe pokutu v rozmedzí od 250 eur do 1500 eur.

Matričný úrad a ohlasovňa pobytu, MsÚ BB

INFORMÁCIE Z MESTSKÉHO ÚRADU

1

DOPRAVNÉ OBMEDZENIA NA DVOCH MOSTOCH

Na území Banskej Bystrice sa nachádza 42 mostov a 16 lávok, ktoré postupne prechádzajú odbornými prehliadkami. Na základe odporúčaní odborníka pristúpila samospráva k obmedzeniu dopravy na dvoch starších mostoch na Mládežníckej ulici. Cieľom je odľahčiť ich od náporu automobilov do doby, kým nedôjde k potrebnej rekonštrukcii. Dopravné obmedzenia sa týkajú mosta na jednej z hlavných tepien nad otcou vozidiel MHD Mládežnícka (cca 66 metrov) a mosta v smere z otcy MHD na napojenie s Poľnou ulicou (cca 14 metrov). Úplne vylúčená je na nich doprava pre nákladné vozidlá nad 3,5 tony, okrem vozidiel mestskej hromadnej dopravy. Na dlhšom z mostov v súčasnosti musia vodiči osobných automobilov dodržiavať 20-metrové rozostupy. Aj napriek tomu, že ani jeden z mostov nie je v stave, aby ho bolo nevyhnutné uzavrieť, mesto robí opatrenia, aby ich odľahčilo a ušetrilo ich do doby, kým nedôjde k ich rekonštrukcii. V najbližšom čase mesto zabezpečí vykonanie podrobnejšej

diagnostiky a jej výsledky budú slúžiť ako základ pre vypracovanie projektovej dokumentácie. Predmetné dopravné obmedzenia sú riadne označené zvislým a vodorovným dopravným značením. Mesto Banská Bystrica chce týmto požiadať všetkých vodičov motorových vozidiel o rešpektovanie prijatých opatrení. Vodičom nákladných vozidiel nad 3,5 tony odporúčame využívať komunikáciu tretej triedy s napojením na miestnu komunikáciu na Nám. L. Štúra (Kaufland) alebo s napojením na miestnu komunikáciu Švermova ulica (okružná križovatka pri ESC). Takmer 70 percent mostov alebo lávok vedúcich ponad rieku Hron, Rudlovský potok, potok Bystrica, Malachovský potok, potok Udurná, Tajovský potok, ponad cestu I/66 a i. majú už spracovaný svoj „zdravotný záznam“. Dokumentácia, ktorá na mestskom úrade dlhé roky absentovala obsahuje informácie odborníka – mostára, ktorý popisuje jednotlivé prvky mosta, konštatuje stav konštrukcií, a v prípade starších mostových objektov zároveň navrhuje

potrebné opatrenia. Od roku 2014 vynaložila samospráva na vypracovanie mostových dokumentácií približne 74 000 eur.

Oddelenie údržby miestnych komunikácií a inžinierskych sietí, MsÚ BB

Zmena je viditeľná aj vďaka vodorovnému dopravnému značeniu

Foto: MsÚ BB

2

ZELENÉ VEREJNÉ OBSTARÁVANIE NA DOPRAVCOV JE ZVEREJNENÉ

Foto: MsÚ BB

Na predkladanie ponúk majú záujemcovia 30 dní

Počas druhého júlového týždňa bolo zverejnené zelené verejné obstarávanie (zohľadňujúce environmentálne ukazovatele) na dopravcov poskytujúcich autobusovú a trolejbusovú dopravu v Banskej Bystrici. Jednou súťažou rozdelenou na dve časti chce mesto vysúťažiť dvoch zmluvných partnerov, ktorí budú v meste pod Úrpínom poskytovať služby v mestskej hromadnej doprave od 1. januára 2021 v plnom rozsahu na ďalších desať rokov. Samospráva kladie dôraz na zvýšenie atraktivity MHD, a stanovuje tiež podmienky idúce ruka v ruku so smart technológiami. Banskobystrická samospráva oznámila v zmysle európskej legislatívy prípravy na vyhlásenie medzinárodného tendra zameraného na zabezpečenie mestskej hromadnej dopravy v roku 2019 v Úradnom vestníku Európskej únie. Po

analýze, príprave podmienok verejného obstarávania a trhových konzultáciách, na ktorých diskutovali potenciálni uchádzači s odbornými útvarmi o možnostiach zatraktívnenia MHD, začiatkom júla bolo zverejnené zelené verejné obstarávanie na dopravcov autobusovej a trolejbusovej dopravy. Na predkladanie ponúk začala plynúť štandardná, zákonom stanovená 30-dňová lehota. „Pôvodným zámerom mesta bolo v čase vyhlásenia tendra mať k dispozícii už aj nový Plán udržateľnej mobility, súčasťou ktorého je Plán dopravnej obslužnosti. Vzhľadom k tomu, že sme museli opakovať verejné obstarávanie na Plán udržateľnej mobility, tender na dopravcov a súťažné objemy dopravných výkonov vychádzajú zo súčasne platných cestovných poriadkov. Očakávame, že v najbližších dňoch už budeme poznať víťaza, ktorý začne pripravovať Plán udržateľnej mobility. Následne nám zmluva, ktorú uzatvoríme s vysúťaženými dopravcami, umožní primerane sa prispôbiť novému PUM-u,“ hovorí viceprimátor Jakub Gajdošík. Vysúťaženie dopravcov budú musieť mať, okrem iného, GPS monitorovací systém, ktorým bude mesto vedieť získať údaje o pohybe vozidiel v reálnom čase, o tom, kedy a na ktorej zastávke sa aktuálne nachádza, či mešká alebo ide podľa cestovného poriadku... Elektronický odbavovací systém s palubným počítačom zároveň umožní sprístupňovať informácie o počte cestujúcich na jednotlivých au-

tobusových zastávkach, na ktorý spoj nastúpili, a aká zľava im bola poskytnutá. Samospráva kladie dôraz na to, aby budúci dopravcovia mali vozidlá s maximálnym priemerným vekom 14 rokov. V požiadavkách dbá mesto na ekológiu. Pri autobusoch kladie dôraz na nízko-emisné vozidlá a pri trolejbusovej doprave aj na duálne vozy s čistým pohonom. Všetky autobusy a trolejbusy, ktoré budú v rámci obnovy vozidlového parku dopravcami doplnené a vymieňané, budú musieť byť aj nízkopodlažné. „Zároveň vyžadujeme, aby boli vozidlá vybavené systémom, ktorý bude schopný komunikovať s technológiami, ktoré chceme zaviesť. Sú nimi napríklad elektronické označovníky autobusových zastávok, prípadne inteligentne riadené svetelné križovatky. Vozidlá budú musieť byť v horizonte do jedného roka od uzavretia zmluvy s dopravcami vybavené aj wifi prístupnou pre cestujúcich a USB rýchlonabíjačkami pre zvýšenie komfortu cestovania,“ objasňuje primátor Ján Nosko. Obaja dopravcovia budú mať za povinnosť používať spoločnú dopravnú kartu, na ktorú budú cestujúcim poskytované zľavy z cestovného. Ďalšou z podmienok je nastupovanie a vystupovanie všetkými dverami, čo v súčasnosti nie je možné. Pri všetkých dverách bude musieť byť nainštalovaný snímač na dopravnú kartu, aby sa urýchlilo nastupovanie.

Oddelenie údržby miestnych komunikácií a inžinierskych sietí, MsÚ BB

NÁZORY POSLANCŮ

Mesto pod Urpínom má mnoho zaujímavých budov, miest a atrakcií, ktoré navštevujú ľudia z celého Slovenska i zo zahraničia. Vďaka rôznym projektom a aktivitám zamestnancov Oddelenia cestovného ruchu, šikovným ľuďom a zanieteným inštitúciám sa za posledné roky zvýšila aj návštevnosť nášho mesta. Ako vnímate cestovný ruch v Banskej Bystrici Vy ako poslanec? K téme sa tento mesiac vyjadrili poslanci Marcel Pecník, Vladimír Pirošík a Peter Pohančaník.

MARCEL PECNÍK

História mesta i jeho poloha priam predurčujú Banskú Bystricu na to, aby mala vysoký potenciál v oblasti cestovného ruchu. Každému, kto sa snaží o jeho rozvoj patrí úcta i poďakovanie. V našom meste je mnoho reálnych i potenciálnych lákadiel. Nehovoriac o blízkom či vzdialenejšom okolí. Viem, že dobre funguje Oblastná organizácia cestovného ruchu, ale aj konkrétne organizácie, ktoré poskytujú kultúrne či rekreačné služby. V dohľadnej dobe by malo dôjsť k čerpaniu ďalších eurofondov aj pre túto oblasť. Mali by sme sa na to nielen vizionársky, ale aj obozretne a odborne pripraviť. Cestovný ruch je iný priemysel ako napr. automobilový, ale v niečom podobný. Tiež má svoje vstupy a výstupy. Medzi najdôležitejšie vstupy patrí obsah ponuky, kvalita služieb, dobrá spolupráca a efektívne i koncepčné ciele a postupy. Nie všetko a za každú cenu... Tu vidím určité rezervy a námety na zlepšenie. Venujme pozornosť v prvom rade tomu, čo už máme (nie je toho málo), a to zveľaďujeme. Oplatí sa to.

VLADIMÍR PIROŠÍK

Naše mesto je krásne a má čo ponúknuť. Hostom, aj samotným Bystričanom. Bežný turista tu ale strávi priemerne len pol dňa – idúc väčšinou po známej trase Hodinová veža – námestie – Múzeum SNP, resp. ešte kúpaním sa na pláži. Za veľmi dôležité preto považujem čiastočné sprístupnenie nemeckého a slovenského kostola pre turistov. Rovnako vítam novú mestskú hru a tematické komentované prehliadky. Turista však vždy hľadá aj niečo viac. Zážitky, príbehy, emócie. Niečo, čo nezažije inde. Banská Bystrica má potenciál byť „mestom zdravého životného štýlu“. Mestom pre cyklistov, korčuliarov, vodákov, bežkárov, batôžkárov. Pre ľudí, ktorí sa radi hýbu a vďaka si svoje zdravie. Buďme mestom aktívneho pohybu a s tým súvisiacimi kvalitnými službami. Hostom, ale aj našim Banskobystričanom odporúčam v tomto smere minimálne tri atraktivity: početné cyklobusy do okolia, splav Hrona (napr. na úseku Mlynčok – BB – Iľas), a najmä pešie putovanie famóznou Barboriskou cestou.

PETER POHANČANÍK

Všetci vnímate, že potenciál nášho mesta je z pohľadu cestovného ruchu obrovský. Jeho základom sú bohaté prírodné a historické danosti. Takisto vieme, že v ich využití máme ešte veľké rezervy. Pozitívne vnímam činnosti Oblastnej organizácie CR Stredné Slovensko, ktorá podporuje cestovný ruch na úrovni mesta a v jeho okolí. Rezervy však vidím v marketingu bohatej baníckej histórie, ktorá znamenala základ rozvoja nášho mesta a mohla by prilákať množstvo, predovšetkým zahraničných, turistov. Často diskutovanou témou zastupiteľstva je kúpa a obnova Medeného hámra, ktorý predstavoval „srdce“ priemyselnej produkcie Thurzovsko-Fuggerovskej spoločnosti, do vlastníctva mesta. Tento projekt by predstavoval výrazný impulz pre ďalší rozvoj cestovného ruchu, ako aj základ pre získanie titulu Európske hlavné mesto kultúry v roku 2026. Ide však o finančne veľmi náročný projekt a je na vedení mesta a nás, poslancov, aby sme dôsledne zvážili finančné náležitosti tohto unikátneho projektu.

ČO PONÚKA NAŠE MESTO A JEHO OKOLIE TURISTOM POČAS LETNEJ SEZÓNY?

Zahrať si mestskú hru v centre Banskej Bystrice, absolvovať komentovanú prehliadku kostolov, virtuálnu prehliadku regiónu, vyjsť na Hodinovú vežu či prvé poschodie Barbakanu. To je len malá ponuka toho, na čo sa môžu tešiť domáci a zahraniční návštevníci nášho mesta počas tohto leta. O každoročne ponúkaných aktivitách svedčí aj stúpajúci počet turistov, ktorí vyhľadávajú mesto pod Urpínom ako svoju dovolenkovú destináciu.

Banskobystrické turistické informačné centrá pracujú naplno, aby ponúkli turistom a domácim návštevníkom nové nezabudnuteľné zážitky. Okrem mince venovanej 525. výročiu založenia Thurzovsko-Fuggerovskej spoločnosti, ktorá je už v predaji v našich informačných centrách, budú môcť zberatelia už v najbližších dňoch získať aj 0 eurovú suvenírovú bankovku s motívom vykúvania kotlov v Medenom hámri.

SPRÍJEMNITE SI DEŇ HROU

Novinkou letnej sezóny je zábavno-náučná mestská hra „Ratujte Cesnaka“. Vďaka rôznym indiciám a úlohám od bývalého richtára

Júliusa Cesnaka sa hráči dostanú k zaujímavým historickým pamiatkam nášho mesta. Účastníci hry lúštia tajničku a hľadajú richtárovu feruľu. Neviete čo to je? Príďte si zahrať našu hru a v cieľi sa dozviete odpoveď. Viac informácií o spustení hry či o jej pravidlách sa dozviete v informačných centrách mesta a na stránke visitbanskabystrica.sk/hra.

NA HODINOVÚ VEŽU BY STE MALI VYJSŤ ASPOŇ RAZ ZA ŽIVOT!

Otvorená je sedem dní v týždni a ponúka možnosť obdivovať mesto pod Urpínom z vtáčej perspektívy a vyhotoviť si atraktívne zábery. Aj piatkový večerný výstup na Hodinovú vežu (do

21:00 hod.) počas letných prázdnin možno potešiť nejednu romantickú dušu. Len v uplynulom roku stúpila jej návštevnosť na 17 000 návštevníkov, čo predstavuje oproti roku 2018 navýšenie o takmer 30 percent. Veža sa stala priestorom na propagáciu tvorby študentov škôl s výtvarným zameraním a Akadémie umení.

Foto: MsÚ BB

Do Barbakanu sa doteraz nahliadnuť nedalo

DOČKALI SME SA!

Novinkou tohtoročnej sezóny je sprístupnenie kostola Nanebovzatia Panny Márie a kostola Svätého kríža verejnosti prostredníctvom komentovanej prehliadky so sprievodcom. Možnosť máte každý pracovný deň o 10:00 hod., čo doteraz nebolo možné. Počas letných prázdnin sme obnovili aj tradíciu bezplatných prehliadok historického centra mesta, a to každý štvrtok o 17:00 hod. Túto ponuku dopĺňajú aj nočné prehliadky mesta a prehliadky spojené s tematikou SNP „Začnite s vystaňovaním“. Návštevníci budú vtiahnutí do minulých dôb, a zároveň im herci priblížia neľahké osudy ľudí navždy spojených s týmito významnými historickými udalosťami. Ľudia môžu prejsť a spoznať zaujímavé miesta spájajúce sa s dejinami SNP, pričom prehliadkou ich prevedú historici z Múzea SNP v Banskej Bystrici. Bohatý kultúrny program a zaujímavé informácie budú lákadlom pre malých aj veľkých návštevníkov. „Je dôležité v období po pandémie oživiť Námestie SNP a naplniť tak prevádzky. Pomáhame tým nielen cestovnému ruchu zvyšovaním počtu návštevníkov mesta ale aj domácim podnikateľom pri zvyšovaní tržieb v prevádzkach,“ dopĺňa Tomáš Pastorok, vedúci Oddelenia cestovného ruchu Odboru kultúry, športu a cestovného ruchu MsÚ v Banskej Bystrici.

OBĽÚBENÉ POTULKY A TAJOMNÝ BARBAKAN

Okrem tých júlových, ktoré sú venované otvoreniu prvej mestskej nemocnice v Banskej Bystrici sa v spolupráci s Mestskými lesmi BB a Národným lesníckym centrom Zvolen organizuje komentovaná prechádzka v Laskomerskej doline.

Vďaka iniciatíve poslanca Ľubomíra Motyčku by v tejto oblasti mal vzniknúť náučný chodník, ktorý bude informovať o vzácnnej faune a flóre. Pripravené budú zážitkové aktivity z oblasti lesnej pedagogiky, poznávanie drevín, rastlín a zvierat. Prezentované budú aj postupy prírody blízkeho pestovania lesa. Augustové potulky budú venované histórii kúpeľníctva v našom meste a okrem toho nás čaká jedinečné sprístupnenie prvého poschodia Barbakanu pre verejnosť. V budúcnosti plánuje mesto v tomto priestore vytvoriť zážitkovú multimediálnu a interaktívnu expozíciu na tému Thurzovsko-Fuggerovskej spoločnosti a Medeného hámra.

Foto: OOCR Stredné Slovensko

Letné večery Vám spríjemnia nočné prehliadky

SPOLUPRÁCA MÁ ZMYSEL

Oblasťná organizácia cestovného ruchu Stredné Slovensko a mesto pripravili pre záujemcov zľavové kupóny. Vybrané subjekty tak ľuďom ponúknu svoje služby v akcii 1 + 1. Pri zakúpení jednej vstupenky a predložení kupónu zo zľavovej knižky tak zákazník získava druhý vstup v rovnakej alebo nižšej hodnote zadarmo. Konkrétna ponuka služieb a podmienky zľavy sú detailne opísané v kupónovej knižke. Kúpiť si ju môžete v oboch turistických informačných centrách. Stojí 24 eur, obsahuje 15 kupónov a umožní Vám užít si wellness, plávanie a vybrané procedúry v štrnástich zariadeniach cestovného ruchu. „Je to produkt, ktorý nie je určený len pre návštevníkov mesta. Pomáha udržať domáce obyvateľstvo v regióne, a tým napomáha regionálnej ekonomike, nielen v oblasti cestovného ruchu,“ zdôrazňuje Pastorok. Inovatívne návštevnícke centrum (INC), ktoré je zriadené pri Turistickom informačnom centre na Auto-

busovej stanici, poskytuje virtuálne prehliadky regiónu. Cyklopožičovňa je jediná tohto druhu v meste. Poskytuje elektrobicykle do horského terénu – vďaka zaradeniu do zľavovej knižky za výhodnú cenu od 20 eur. Mesto pod Urpínom a jeho okolie ponúka aj ďalšie zážitky – Foodtour, Winetour, Turbus, Cyklobus, Barborskú, Svätajakubskú či Európsku Fuggerovskú cestu.

NOVINKY SÚ AJ V OBLASTI MARKETINGU A PROPAGÁCIE

Nová mobilná aplikácia ponúka prehľadné informácie o dianí v meste. Na stránke visitbanskabystrica.sk nájdete live chat, ktorý umožňuje odpovedať na podnety a otázky obratom. Pravidelným Týždenníkom „Naše tipy na týždeň“ sú obyvatelia mesta aj e-mailom informovaní o pripravovaných podujatiach na nasledujúci týždeň. Mesačné prehľady podujatí sú na výlepných plochách na frekventovaných miestach. Na propagáciu podujatí sa využívajú najmä sociálne siete a webová stránka mesta. Na viacerých miestach sú aj infokiosky, ktoré tak isto poskytujú aktuálny prehľad diania v oblasti kultúry, športu a cestovného ruchu.

POZITÍVNE ŠTATISTIKY NEPUSTIA

Oproti roku 2018 (123 454 eur) vzrástla minulý rok výška vybratej dane za ubytovanie za naše mesto o 8,2 percent (133 576 eur). Počet návštevníkov sa zo 48 051 vyšplhal na 73 774, čo v roku 2019 predstavuje nárast o 53,5 percent.

Foto: MsÚ BB

Výstup na Hodinovú vežu je veľmi obľúbený

Počet prenocovaní bol tiež vyšší. V roku 2018 to bolo 123 454 a v roku 2019 až 145 065 prenocovaní, čo je o 17,5 percent viac. Tržby ubytovacích zariadení zaznamenali mimoriadny nárast o 77,5 percent z 2 333 714 eur za rok 2018 na 4 142 404 eur v roku 2019.

Oddelenie cestovného ruchu, MsÚ BB a OOCR

AJ VĎAKA OBYVATEĽOM PATRÍ NAŠE MESTO K LÍDROM ZBERU DROBNÉHO ELEKTROODPADU

Banská Bystrica patrí medzi mestá, v ktorých majú obyvatelia možnosť triediť drobný elektroodpad prostredníctvom špeciálnych červeno-bielych kontajnerov. Určené sú najmä na zber malých elektrospotrebičov a batérií. Tento odpad nepatrí na skládku, nakoľko obsahuje látky, ktoré pri nesprávnej manipulácii môžu spôsobiť znečistenie životného prostredia.

Banskobystričania červeno-biele kontajnery naplno využívajú už tretí rok. Počas tohto obdobia sa v našom meste doposiaľ vyzbieralo viac ako 36-tisíc kilogramov elektroodpadu. Napríklad recykláciou 100 kusov mobilov je možné ušetriť až 25 litrov ropy či 2 340 litrov vody. Vďaka tomu sa mesto pod Urpínom stalo lídrom v tejto oblasti zberu a recyklácie. Počas júna pribudlo päť nových stacionárnych zberných nádob na najfrekventovanejších miestach. Ide o lokalitu Belveder, ulicu THK, Martina Rázusa na Fortničke či Sitniansku a Rudohorskú ulicu v Sásovej. V priebehu leta budú všetky kontajnery na zber malého elektroodpadu inteligentné a vybavené senzormi, ktorými bude zberná spoločnosť vedieť sledovať stav naplnenosti. Obyvatelia tak môžu využívať celkovo 25

Na základe potreby tento rok pribudli nové nádoby na elektroodpad v piatich lokalitách

červeno-bielych kontajnerov. „Banská Bystrica je na Slovensku lídrom v zbieraní elektroodpadu a batérií prostredníctvom našich červeno-bielych kontajnerov, a preto sme sa rozhodli rozšíriť ich počet tak, aby ich mal v blízkosti domova takmer každý obyvateľ mesta,“ komentoval rozširovanie zbernej siete konateľ spoločnosti ASE-

KOL SK, Ronald Blaho. Sledovať naplnenie červeno-bielych kontajnerov budú môcť aj Banskobystričania, a to pomocou bezplatnej mobilnej aplikácie. Tá ponúka aj možnosť nahlásiť poškodenie alebo naplnenie kontajnera vďaka QR kódu, ktorý je jedinečný pre každú zbernú nádobu a nachádza sa na jej vonkajšej strane. Slovensko vyprodukuje ročne tisíce ton elektroodpadu. Veľká časť končí na skládkach alebo vo voľnej prírode, kde sa nedokáže rozložiť a látky, ktoré obsahuje môžu kontaminovať vodu, pôdu i vzduch. Environmentálny prístup Banskej Bystrice môže byť motivačným príkladom aj pre iné mestá a obce, ktoré majú záujem podieľať sa na správnom nakladaní, nielen s elektroodpadom, a minimalizovať nepriaznivé vplyvy nesprávnej likvidácie na životné prostredie.

DO ČERVENO-BIELYCH KONTAJNEROV JE MOŽNÉ VHADZOVAŤ

Spotrebnú elektroniku, vrátane príslušenstva (napr. videoprehrávače, DVD prehrávače, rádioprijímače, hi-fi veže, magnetofóny, domáce kiná, reproduktory, diaľkové ovládače, slúchadlá a pod.), videokamery, digitálne a analógové fotoaparáty vrátane príslušenstva (napr. objektívy, blesky a pod.), malé elektrické a elektronické hudobné nástroje, výpočtovú techniku (napr. drobné počítače, notebooky, netbooky, karty, optické mechaniky, myši, klávesnice), faxy a záznamníky, telefónne prístroje (klasické, bezdrôtové, mobilné), tlačiarne, malé stolné kopírky, kalkulačky, herné konzoly, videohry vrátane ovládačov, elektrické hračky (napr. autodráhy, vláčiky, RC modely a pod.), batérie a akumulátory a iné elektrospotrebiče, ktoré sa do nádoby zmestia.

DO ČERVENO-BIELYCH KONTAJNEROV JE ZAKÁZANÉ VHADZOVAŤ

Monitory, televízory, žiarivky, žiarovky a výbojky, ktoré je aj naďalej potrebné odovzdávať na vyhradených zberných miestach. Rovnako je zakázané nechávať tento elektroodpad, a akýkoľvek iný odpad, voľne položený na stojiskách kontajnerov. Odpad mimo zberných nádob je považovaný za odpad uložený v rozpore so zákonom č. 79/2015, za čo je možné uložiť sankciu vo výške 1 500 eur pri zistení páchatela.

KAM S VÄČŠÍM ELEKTROODPADOM, KTORÝ SA DO NÁDOBY NEZMESTÍ?

Obyvatelia ho môžu bez poplatku odovzdať prostredníctvom spätného zberu elektroodpadu distribútorovi/predajcovi elektrozariadení priamo v predajni elektrospotrebičov, a to pri kúpe nového spotrebiča toho istého druhu spôsobom kus za kus. Elektroodpady je taktiež možné celoročne a bezodplatne odovzdať v Zbernom dvore v Radvani alebo v mieste prevádzky spoločnosti DETOX s.r.o. na Zvolenskej ceste 139 či dvakrát ročne počas mobilného zberu nebezpečného odpadu priamo na Vašej ulici. V prípade, že nevíete ako s elektroodpadom naložiť, nevykladajte ho na ulicu. Kontaktujte Oddelenie odpadového hospodárstva MsÚ Banská Bystrica na 048/43 30 454 alebo na separovany-zber@banskabystrica.sk.

Z MESTSKÉHO ZASTUPITEĽSTVA

O ČOM HLASOVALI VOLENÍ ZÁSTUPCOVIA?

Na poslednom zasadnutí banskobystrického mestského zastupiteľstva pred letnými prázdninami, dňa 23. júna 2020 rokovali poslanci MsZ o viacerých témach. Okrem materiálov z ekonomického odboru k výsledkom hospodárenia a Záverečnému účtu mesta Banská Bystrica za rok 2019, zásadám rozpočtového hospodárenia, použitiu fondu minulých rokov či rezervného fondu, schválili aj nové znenie VZN o miestnej dani za užívanie verejného priestranstva. Dôležitým bodom bolo aj prerokovanie Zmien a doplnkov č. 5 Územného plánu mesta pod Urpínom.

OPATRENIA VOČI MAJITEĽOM DLHODOBO STOJACICH VOZIDIEL

Vo VZN o miestnej dani za užívanie verejného priestranstva nastalo niekoľko zmien. Okrem úpravy sadzby daní za osobitné užívanie verejného priestranstva pri organizovaní kultúrnych podujatí reaguje samospráva na problém dlhodobo stojacich vozidiel (DSV).

Ide o niekoľko automobilov, ktoré majú neplatnú technickú či emisnú kontrolu a dlhé roky blokujú miesta na parkovanie najmä na sídliskách. Novým mechanizmom a vyrubením vysokého poplatku chce mesto docieľiť, aby si majitelia svoje nepojazdné autá z verejných priestranstiev odstránili. Aktualizované VZN nadobudlo účinnosť 15. júla 2020.

Samospráva doposiaľ nemala žiadne páky voči majiteľom motorových vozidiel, ktoré nikto nepoužíva, sú bez platnej technickej alebo emisnej kontroly a dlhšiu dobu parkujú na jednom mieste. Podľa zákona o odpadoch môže byť z miesta odstránené len vozidlo, ktoré poškodzuje alebo ohrozuje životné prostredie či naruša estetický vzhľad obce. Zároveň podľa zákona o cestnej premávke môže správca cesty odstrániť vozidlo stojace na ceste vrátane chodníka na náklady jeho prevádzkovateľa, ak tvorí prekážku cestnej premávky. Avšak ak motorové vozidlo, ktoré dlhodobo parkuje na verejnom parkovisku má evidenčné číslo, netvorí prekážku cestnej premávky, nepoškodzuje alebo neohrozuje životné prostredie, držiteľ vozidla zákon neporušuje. Od 15. júla však nastala v Banskej Bystrici zmena. „Cieľom aktualizovaného VZN je odstránenie dlhodobo stojacich vozidiel z jednotlivých mestských častí „pod tlakom“ úhrady vysokej dane za dlhodobé státie zvyčajne nepojazdného vozidla. Spolu s mestskou políciou máme prehľad už o existujúcich dlhodobo stojacich vozidlách. Počnúc 15. júlom sa však veci zmenili. Opätovne zmonitorujeme stav, vytvoríme úradný záznam a v primeranej lehote kontrolu zopakujeme,“ objasňuje Renáta Hláčiková, vedúca Oddelenia údržby miestnych komunikácií a inžinierskych sietí. VZN definuje DSV ako vozidlo vo vlastníctve alebo v užívaní fyzickej či právnickej osoby, ktoré na verejnom priestranstve parkuje alebo iným spôsobom zaberá verej-

né priestranstvo po dobu dlhšiu ako 60 za sebou nasledujúcich dní. „Ak opätovnou kontrolu zistíme, že nejaké vozidlo sa za túto dobu ani nepohlo, vyzveme majiteľa, aby si svoj automobil do 30 dní odstránil, inak mu bude vyrubená daň za užívanie verejného priestranstva. Veríme, že prijatie tohto legislatívneho nástroja bude dostatočnou motiváciou pre majiteľov dlhodobo stojacich vozidiel, aby sa o svoje nepojazdné autá primeraným spôsobom postarali,“ dopĺňa Hláčiková. Sadzba dane pre vozidlo, ktoré zaberá verejné priestranstvo po dobu dlhšiu ako 60 za sebou nasledujúcich dní je stanovená vo výške 1,20 eur/m²/deň, čo znamená vyrubenie dane za jeden deň 14,40 eur, za mesiac 432 eur. Ak takýmto spôsobom zaberá verejné priestranstvo vozidlo, ktoré je navyše bez evidenčného čísla, je vyradené z evidencie vozidiel, potom je sadzba stanovená na 1,80 eur/m²/deň, t.j. 21,60 eur za deň, resp. 648 eur za mesiac.

ÚZEMNÝ PLÁN MESTA BANSKÁ BYSTRICA, ZMENY A DOPLNKY Č. 5

Posledné zasadnutie mestského zastupiteľstva sa venovalo aj Územnému plánu mesta Banská Bystrica – Zmenami a doplnkami č. 5. Dôvodmi ich obstarania bola potreba odstránenia nezrovnalostí medzi textovou a grafickou časťou územného plánu, a tiež potreba zlepšenia užívateľských vlastností s cieľom zefektívniť jeho používanie pre obyvateľov, klientov a investorov. V aktu-

alizovanom UPN sa odborné útvary zaoberali zmenami vyplývajúcimi z požiadaviek mesta a jeho odborných útvarov, ako aj podnetmi doručenými samospráve od fyzických a právnických osôb. V niektorých problematických lokalitách došlo k zmenám funkčného využitia a výškovej regulácie plôch určených na zástavbu, čím mesto vyhovelo obyvateľom, a reagovalo tak na ich požiadavky. Prínosom Zmien a doplnkov č. 5 je aj doplnenie neprípustnej funkcie, ktorá zakazuje zriaďovať v obytných územiach kasína, herne a zariadenia, ktoré môžu mať negatívny vplyv na vývoj, výchovu a bezpečnosť obyvateľov, najmä detí a mládeže. Územný plán bol doplnený aj o zásady a opatrenia týkajúce sa zníženia dôsledkov zmien klímy.

mar

MLADÍ DOSPELÍ POTREBUJÚ SILNÚ OPORU A INDIVIDUÁLNY PRÍSTUP

POTOM MAJÚ ŠANCU SAMOSTATNE USPIEŤ V BEŽNOM ŽIVOTE

Mladí odchádzajúci z centier pre deti a rodiny sú špecifickou skupinou obyvateľstva Banskej Bystrice. Po dovŕšení plnoletosti v našom meste ostávajú, alebo sem často prichádzajú z iných miest. V každom prípade sa chcú osamostatniť. Aby to dokázali, pomáha im aj banskobystrická pobočka občianskeho združenia Úsmev ako dar.

Tento rok oslávi Pobočka pre Banskobystrický kraj Úsmev ako dar už 20 rokov. Od svojho začiatku sa venuje pomoci deťom z centier pre deti a rodiny, a v súčasnosti tiež mladým dospelým, rodinám ohrozeným chudobou a sociálnym znevýhodnením, náhradným rodinám i osamelým matkám. Pobočka sídli na Severnej 4. Prostredníctvom terénnej sociálnej práce pomáha priamo v ohrozených rodinách. Na základe poradenstva v oblasti výchovy, kariéry aj hospodárstva podporuje u ohrozených skupín rodičov rozvoj ich zručností aj zvyšovanie ich finančnej gramotnosti. Deťom z centier pre deti a rodiny poskytuje oporné vzťahy a napĺňa ich potreby v oblasti voľného času a osobnostného rozvoja. Pobočka tiež pokračuje v poskytovaní služieb formou domovu na polceste pre mladých bez rodinného zázemia. Mladí dospelí sú jedna z najohrozenejších skupín a môžu sa stretnúť hneď s niekoľkými problémami. Keďže vyrastali v centrách pre deti a rodinu bez funkčných rodinných vzťahov a vzorov správania sa, nemali sa kde naučiť prakticky hospodáriť ani reagovať na rôzne problémy. Obrovské riziko pre nich predstavujú aj mimoriadne situácie, akou bola napríklad pandémia. Počas celej koronakrízy mali mladí dospelí problém

nájsť si zamestnanie. Obrovská psychická záťaž celú situáciu sťažuje. Ako upresňuje predsedníčka banskobystrickej pobočky Miroslava Gubalová: „Záleží nám na tom, aby mladí dospelí odchádzajúci z CDR dostali šancu uspieť a nestávali sa z nich bezdomovci či narkomani, ako sa to občas deje. Tomu sa chceme, samozrejme, vyhnúť. Aj preto sme prijali pozvanie mesta Banská Bystrica na účasť v pracovnej skupine Osoby v nepriaznivých situáciách (krízová intervencia).“ Pracovná skupina sa stretáva pri príležitosti tvorby Komunitného plánu sociálnych služieb mesta Banská Bystrica na roky 2021 – 2027. Komunitný plán sociálnych služieb by mal priniesť aj konkrétne riešenia a nastavenie krízovej intervencie pre mimoriadne udalosti. Na situáciu, akou

bola, a svojím spôsobom ešte stále je, koronakríza však doteraz nebol pripravený nikto. Ľudia ohrození chudobou, vrátane mladých dospelých, sa dostali do začarovaného kruhu existenčných problémov. Počas pandémie väčšina z nich stratila možnosť zamestnať sa a problém nájsť si zamestnanie a ekonomicky sa osamostatniť pretrváva doteraz. Pobočka pre Banskobystrický kraj Úsmev ako dar zareagovala na mimoriadnu situáciu vyhlásením výzvy spojenej so zbierkou www.venuj.usmev.sk. Súčasným cieľom výzvy je zmierniť ekonomické dopady pandémie na ohrozené skupiny ľudí, a vytvoriť im tak štartovaciu čiaru do ďalšieho, samostatnejšieho života. Pripojte sa k výzve na www.venuj.usmev.sk.
Úsmev ako dar

MÔŽETE SA TEŠIŤ NA VEDECKÚ HRAČKU

Banskobystrické občianske združenie Vedecká hračka za 25 rokov svojej aktívnej činnosti usporiadalo 518 interaktívnych výstav. Počas nich návštevníci všetkých vekových kategórií hravou formou odhaľovali rôzne kúzla z oblasti vedy a techniky. V poradí 25 ročník Vedeckej hračky bude výberom posledných tematických výstav. Popri hlavolamoch, sta-

vebniciach a spoločenských hrách sa na nej objavia najmä mechanické, optické, akustické a elektromagnetické vedecké hračky, ktoré pri hre približujú alebo demonštrujú vedecké či technické fenomény a vynálezy. Láka Vás tento druh zábavy? Tak neváhajte, a vyskúšate si rôzne kyvadlá, kolieska, špirály, autíčka, kaleidoskopy... Tešíme sa na Vás v Cikkerovej sieni banskobystrickej Radnice na Námestí SNP č. 1. Výstava bude sprístupnená v termíne od 20. júla do 3. augusta 2020 v pracovných dňoch od 8:00 do 17:00 hod. bezplatne. Vzhľadom na nedávnu mimoriadnu situáciu a aktuálne hygienické opatrenia prosíme záujemcov, aby sa vopred nahlásili telefonicky alebo e-mailom (0903 549 243, vedhra@pobox.sk). Ďakujeme.

B. Puobišová

Počas minulých ročníkov sa zabavili deti i dospelí

Výstava je zaujímavá aj poučná

NA SLOVÍČKO S BLAŽEJOM MOŽUCHOM

■ Ako dlho ste vo funkcii riaditeľa Mestských lesov Banská Bystrica a ako túto prácu vnímate?

Do funkcie riaditeľa mestských lesov som nastúpil v apríli 2007. Využil som možnosť prihlásiť sa do výberového konania. Pracoval som v Poľsku vo funkcii poradcu generálneho riaditeľa poľských štátnych lesov, konkrétne poradcu pre zahraničné vzťahy. Prešiel som s priateľmi lesníkmi z Poľska po odbornej lesníckej stránke takmer všetky kontinenty. Bola to perfektná práca, ale už sa mi ako si zužovalo chodiť na týždňovky a tárať sa po svete. Čoraz viac ma to ťahalo domov. Uspel som vo výberovom konaní a začala sa ďalšia lesnícka etapa môjho života. Práca na „malom piesočku“ v podstate na úrovni lesnej správy, ale hlavne doma a v krásnom lesnom prostredí. Robil som v 80-tych rokoch na lesnej správe v Šalkovej, ale teraz je to o niečo úplne iné. V trhovom prostredí sa dajú naplno realizovať poznatky, skúsenosti a kontakty z môjho predchádzajúceho lesníckeho života. Postupne sme s pomocou eurofondov dali do poriadku lesné cesty. Z vlastných prostriedkov sme zrekonštruovali budovu polesia v Dolnom Harmanci, kde sa následne presťahovala celá naša firma, ďalej sme zrekonštruovali šesť rekreačno-poľovníckych chat na území mestských lesov, ktoré boli výrazne schátrané a boli veľmi zlou vizitkou pre tých, ktorí tu hospodárili. Vyčistili sme 16 hektárov horských lúk, ktoré pravidelne kosíme na seno pre lesnú zver, čistíme a obnovujeme turistické

Tí, ktorí toto meno poznajú vedia, že ide o riaditeľa Mestských lesov Banská Bystrica. V čom spočíva jeho práca a aké krásy nám ponúkajú lesy na Slovensku, konkrétne tie v okolí nášho mesta? Viac sa dočítate v odpovediach na tri otázky, ktoré sme mu položili v rozhovore pre Radničné noviny.

Blažej Možucha získal aj Cenu primátora za rok 2017

Foto: V. Vevečka

chodníky, vybudovali sme náučné chodníky, udržiavame v prevádzkyschopnom stave vodný žlab v Rakytove, založili sme plantáž veľkoplodých čučoriedok v starej a nevyužívanej lesnej škôlke, chováme pstruhy atď. Toto všetko popri hlavnej lesníckej práci – starostlivosti o les, aby tu zostal aj po nás pre nasledujúce generácie, čo musí byť pre každého lesníka samozrejmosť.

■ **Priblížte našim čitateľom, ako vyzerá Váš bežný deň?**

Môj bežný deň je dosť závislý na ročnom období. Pokiaľ je to čo len trochu možné, som vonku, v lese. Tam sa tvoria hodnoty, tam sa dá veľa pokaziť, ale aj získať. Administratívu, tzv. papierovačky, sa

snažím časovo obmedziť na minimálne nutnú mieru. Z papierov sa nenajeme a ekonomika sa robí vonku, pri práci v lese. V lese som či je piatok alebo sviatok. Les ma nabíja energiou, je nádherným chrámom, stále ma prekvapí niečím novým, nepoznaným. Do lesa samozrejme patria aj zvieratá. U nás sú v dostatočnom počte všetky druhy zvierat, ktoré tu majú byť, vrátane predátorov ako vlk, rys či medveď. Tie sa výraznou mierou podieľajú na znižovaní stavov raticovej zveri. Stretnutia s medveďmi sú na dennom poriadku. V zimných mesiacoch pomáhajú pri prikrmovaní raticovej zveri, pridávame do krmiva aj liečivá, hlavne na odčervenie a proti strečkom, v letných mesiacoch sme sa

usilovali prikrmovaním v lese udržať medvede v ich prirodzenom prostredí, aby nehľadali potravu po kontajneroch v meste a okolitých dedinách, toto nám však ochranári zakázali.

■ **Prázdniny sa už začali a väčšina Slovákov sa tento rok do zahraničia nechystá. Máte nejaký zaujímavý tip na výlet v okolí mesta pod Urpínom?**

Okolie Banskej Bystrice ponúka veľmi veľa možností na dovolenku. Či už ide o kultúrne pamiatky, alebo výlety do prírody. Aj na území mestských lesov je množstvo značkových turistických chodníkov a cyklotrás. Stačí si len vybrať podľa náročnosti. Pre tých menej zdatných by som odporučil vodný žlab v Rakytove. Unikátnu technickú pamiatku na dopravu dreva po vode, jediný funkčný žlab na tomto princípe na svete. Stačí zaparkovať auto na nádvori mestských lesov v Dolnom Harmanci a prejsť pešo cca 300 metrov ku žlabu. Pre skupinovú zájazd vieme zabezpečiť ukážku plavenia dreva s malým občerstvením. Ďalšou možnosťou turistiky je oblasť Kráľovej studne s výstupmi na Krížnu, Hučalisko, Magistrálu, nad Gaderskú dolinu s krásnymi výhľadmi. Alebo dolina Čierne so skalnými tiesňavami s možnosťou prechodu na Tablu, Svrčinník, Krčah, Javor, Prašnicu. Dovolím si tvrdiť, že veľa Banskobystričanov nepozná, aké krásne prostredie sa nachádza relatívne blízko nášho mesta. Prajem príjemný pobyt, oddych a relax v nádherných lesoch mesta Banská Bystrica. *dmo*

VIETE ČO UKRÝVAJÚ LESY V OKOLÍ MESTA POD URPIŇOM?

SÚŤAŽ

Ako ste sa už mohli dočítať v rozhovore vyššie, príroda v okolí Banskej Bystrice je jedinečná a ponúka veľa možností na voľnočasové aktivity. K dispozícii sú miesta na ľahšie prechádzky i náročnejšiu turistiku. Stačí sa len odhodlať a zážitok máte zaručený. Ak však k Vaším záľubám okrem prírody patrí aj čítanie, nenechajte si ujsť našu súťaž o dve publikácie z dielne Mestských lesov Banská

Bystrica. Spojenie krásnych fotografií a pútavých textov určite obohatí Vašu knižnicu. Stačí, ak nám napíšete odpoveď na nasledujúcu otázku: Aké bolo/je Vaše obľúbené miesto na prechádzku či turistiku v našom meste alebo v jeho okolí? Vaše odpovede môžete poslať do 31. júla 2020 na adresu: Mesto Banská Bystrica, Radničné noviny, Československej armády 26, 974 01 Banská Bystrica alebo na e-mail: radnicnenoviny@banskabystrica.sk, predmet správy: súťaž lesy.

ŽUPNÝ DOM V BANSKEJ BYSTRICI

Banská Bystrica bola v minulosti sídlom Zvolenskej župy. Reprezentačnú budovu Župného domu postavili v r. 1768 v Lazovnej ulici. V tej dobe bola jedna z najväčších, najkrajších a najmodernejších v našom meste. Župný úrad v nej sídlil nepretržite až do r. 1923. Nazývala sa tiež Stoličný či Komitátny dom. Podľa jej názvu dostala pomenovanie Komitátna aj naša Lazovná ulica. Dnes je budova obnovená a v jej priestoroch sídli Štátna vedecká knižnica. Aj v súčasnosti patrí medzi historické klenoty nášho mesta.

Po vzniku Uhorského kráľovstva v r. 1000 sa územie neskoršej Banskej Bystrice stalo postupne súčasťou Hontianskeho komitátu so sídlom na hrade Hont. Na prelome 12. a 13. stor. sa z neho vyčlenil veľký Zvolenský komitát so sídlom na Zvolenskom, dnes Pustom hrade. Na začiatku 14. stor. vznikli zo Zvolenského komitátu už samostatné stolice: Zvolenská, Turčianska, Liptovská a Oravská. Po r. 1849 sa začal pre stolice používať názov župa. Banská Bystrica sa v 18. stor. stala sídlom Zvolenskej stolice. Stoličné zhromaždenia šľachty sa do tej doby konávali väčšinou vo Zvolene. Bystrica bola sídlom stolice až do r. 1923, keď sa už v období Československej republiky sídlo župy presťahovalo do Zvolena.

STAVBA ŽUPNÉHO DOMU V LAZOVNEJ ULICI

Župný dom v súčasnosti

O jeho výstavbe sa rozhodlo v r. 1761 za vlády Márie Terézie. Vtedajší župan gróf Ján Erdödy vyzval šľachtu Zvolenskej stolice, aby zabezpečila reprezentačnú budovu pre svoje sídlo. Na zasadnutí 19. 9. 1761 sa šľachtici dohodli, že odkúpia dom od rodiny Benických na rohu Križnej a Lazovnej ulice za 2000 zlatých. O dva roky neskôr odkúpili aj susedný meštiansky dom od A. Pevnerovej. V r. 1764 sa mohla začať výstavba nového veľkolepého sídla Zvolenskej stolice. V r. 1768 bola stavba ukončená. Bola tu nádherná veľká rokovacia miestnosť, väzenie a malá kaplnka.

DEJINY ŽUPNÉHO DOMU

V r. 1921 v budove sídlili tri inštitúcie: Županský úrad pre Zvolenskú župu, hlavnoslužnovský úrad Banskobystrického okresu a hospodársky inšpektorát. Od r. 1923 po zrušení sídla župy v Banskej Bystrici do tejto budovy umiestnili Okresný úrad a Okresné žandárske veliteľstvo. V r. 1939 sa dom dostal do vlastníctva jezuitov, ktorí tu v r. 1941 zriadili Teologický inštitút sv. Alojza. V r. 1949 budo-

Lazovná ulica so Župným domom na konci 19. storočia – v pozadí stojí ešte Lazovná brána

vu zabrali štátne orgány. Následne v nej mal pobočku štátny podnik Kancelárske stroje. V r. 1966 bola pridelená pre potreby súčasnej Štátnej vedeckej knižnice. V r. 1973 – 1979 sa realizovala rekonštrukcia budovy pre potreby knižničnej činnosti. Vybudovalo sa uzavreté nádvorie či vnútorné atrium s unikátnym systémom odvádzania zrážkových vôd. V r. 1990 po zmene politického zriadenia musela byť budova vrátená jezuitom. Vzhľadom na to, že od svojho vzniku slúžila na verejnoprávne účely, vedenie knižnice vyvinulo snahu na jej záchranu a v r. 1992 ju odkúpilo za 32 miliónov korún. Dnešnú podobu získal Župný dom rekonštrukciou v r. 1995 – 2005. Od r. 2015 nesie nádvorie v Župnom dome pomenovanie Nádvorie Márie Terézie. Na fasáde budovy sa aj v súčasnosti nachádza pôvodný reliéfny erb župy s vrchmi, stromami a riekou Hron, ktorý nesú a ochraňujú dvaja anjeli.

Erb Zvolenskej župy na fasáde

VÝNIMOČNOSŤ ŽUPNÉHO DOMU V DEJINÁCH BANSKEJ BYSTRICE

V r. 1842 A. K. Zipser, vedec európskeho formátu z Banskej Bystrice, zvolil Župný dom za miesto zhromaždenia Uhorskej spoločnosti lekárov a prírodovedcov. V r. 1849 tu vystúpil L. Štúr so svojím prejavom k Banskobystričanom. Dňa 21. 8. 1849 bol na čelo Zvolenskej stolice menovaný slovenský národovec, dlho-

ročný a významný mešťan a richtár Banskej Bystrice M. Rárus. Pod jeho vedením sa celé vedenie poslovenčilo. Sekretár bol J. Gotčár, registrátor S. Bodorovský, slúžni: P. Koričanský, A. Kardoš, Š. Pečko, S. Štefanovič, pokladník L. Czerva a stoličný účtovník J. Urbáni. Neskôr v priestoroch Župného domu vystavoval svoje obrazy maliar D. Skutecký.

ŽUPNÝ DOM OČAMI BOŽENY NĚMCOVEJ

Táto spisovateľka navštívila Banskú Bystricu v r. 1855. Bola priateľka rodiny M. Rárusa a práve u nich v dome blízko Župného domu aj bývala. V tej dobe už bol v Banskej Bystrici župan Čech F. Trojan: „Pozorovala aj ako žijú bystrickí Česi, predovšetkým Rárusov nástupca František Trojan. V komitátnom dome si zadovážil prepychový, nádhorne zariadený jedenástizbový byt.“

ŽUPNÝ DOM OPÍSALA AJ TERÉZIA VANSOVÁ

Pri zbieraní podkladov pre svoj historický román Kľatba navštívila táto spisovateľka aj Župný archív. Opisu domu venovala niekoľko riadkov: „V ten čas mal Župný dom dve brány. Pravdepodobne tou prvou vchádzalo sa priamo do oddelenia, kde sú kancelárie, ako i k schodom, ktoré viedli do veľkej radnej siene a do rozličných úradov. Druhá brána viedla do rozsiahleho dvora, tu iste bývali koniarne a ciene pre kočy pánov, ktorí tu bývali, alebo sa tu len istý čas zdržiavali. V župnom dome je aj kaplnka, kde sa za onoho času páni pred voľbami schádzali, aby si vyprosili „dar Ducha svätého a rozumu dobrého“ pre konanie prác, ktoré práve mali pred sebou.“... „V tomto Župnom dome je aj stoličný archív, umiestnený i chránený vo vnútornom dvore. Okolo na prízemí i na poschodí sú úradné miestnosti. Župný dom mal i svoje žaláre, v tých sú pravdepodobne dnes pivnice, pracovne, drevárne a iné nevinné miestnosti. Župan mal tu svoje, na ten čas, nádherné bývanie, z ktorého mohol bezprostredne vojsť do zasadacej dvorany.“

V. Sklenka

Literatúra:

Snopková, Blanka: Zrkadlenie histórie – Dom č. 9 na Lazovnej ulici v Banskej Bystrici príbeh 250 ročnej budovy Župného domu
Jurkovič, Emil: Dejiny kráľovského mesta Banská Bystrica
Sklenka, Vladimír: Prvé slovenské gymnázium v Banskej Bystrici
Vansová, Terézia: Kľatba

CIRKEVNÉ SOBÁŠE V MINULOSTI

Uzatváranie manželstva patrí v živote človeka k významným udalostiam. Bolo to tak kedysi a je to tak aj dnes, no príčiny, ktoré viedli k uzatvoreniu manželstva boli v mnohých prípadoch v minulosti iné, ako v súčasnosti. Nebola to vždy láska, ale aj majetkové pomery v rodinách snúbencov a ďalšie iné dôvody. Uzatvorenie manželstva musí byť evidované v štátnej, a pri cirkevných sobášoch v cirkevnej, matrike.

Štátne matriky, kde sa zapisujú narodení, sobášení a zomretí sa vedú len od roku 1895. Dovtedy sa údaje o narodených a krstených, sobášených a zomretých či pochovaných zapisovali len do cirkevných matrik. Tieto cirkevné matriky (niekedy nazývané aj kostelné knihy) viedli kňazi od roku 1515 po zasadnutí Vesprémskej synody (vyššie cirkevné zhromaždenie). Spočiatku boli záznamy veľmi stručné a obvykle vedené chronologicky v jednej knihe. Úradným jazykom matrik bola latinčina, niekde biblická čeština (slovakizovaná čeština) a v nemeckých farnostiach nemčina. Maďarčina ako povinný jazyk matrik sa zaviedla v rokoch 1842 – 1850 a po niekoľkoročnom návrate k používaniu predošlých jazykov znovu povinne od Rakúsko-Uhorského vyrovnania až po vznik Československej republiky.

NARODENIE SA NEZAPISOVALO VŽDY

Spočiatku sa v knihe pokrstených uvádzal len dátum krstu a v knihe pochovaných len dátum pohrebu. Preto pápež Pavol V. vydal v roku 1614 nariadenie, aby sa zapisoval aj dátum narodenia a dátum úmrtia. V mnohých farnostiach však toto nariadenie nerešpektovali aj 200 rokov. V takom prípade sa uvedený dátum krstu musí považovať za dátum narodenia, pokiaľ nie je takýto dátum známy z iného zdroja. Cirkevné matriky boli 1. mája 1781 za panovania osvietenského panovníka Jozefa II. vyhlásené za právoplatné verejné knihy, ktoré zachytávajú všetky dôležité udalosti v živote jedinca a je možné, v prípade potreby, do nich nahliadnuť.

KEDY BÝVALI SOBÁŠE?

V minulosti sa cirkevné sobáše konali v určitých častiach cirkevného roka. Najviac sobášov, hlavne v dedinskom prostredí bolo v čase pred Adventom a po Novom roku, v čase pred Veľkonočným pôstom, v januári a vo februári. Z ekonomického hľadiska to bolo výhodné, lebo úroda z poľa už bola zobrať, poľné práce boli ukončené, možno vykrmené domáce zvieratá, a tak lepšia možnosť pripraviť svadobnú hostinu. Často sa brali v jednom dni viacerí súrodenci, bratrance alebo aj ovdovený otec a syn, či matka-vdova a dcéra. Sobáše bývali v nedeľu dopoludnia, najčastejšie po bohoslužbách, o čom nachádzame v matrike sobášených zápis aj s konkrétnou hodinou uzavretia manželstva. Pre viazanosť na cirkevný rok bývali sobáše hromadné. Napr. 30. 10. 1831 sa na Balogu sobášilo 14 párov a o dva dni v utorok, čo bolo výnimočné, ďalších 18 párov. No v jed-

Aj v archíve mestského úradu máme niekoľko kníh manželstiev

Foto: Mú BB

nom dni bývalo aj 20 – 24 sobášov. Muselo to byť pre kňaza aj administratívne náročné, veď urobiť zápisy so všetkými náležitosťami v cirkevnej matrike a ešte vystaviť aj sobášne listy si vyžadovalo veľa času, a hlavne dôslednosti, aby sa vyhlo prípadným omylom, čo sa niekedy stávalo. Vdovci a vdovy uzatvárali opätovné manželstvá podľa potreby (aj vo všedný deň a v tichosti), obvykle podvečer. Vdovci sa ženili veľmi skoro po smrti manželky – o niekoľko týždňov a niekedy aj dní, lebo to bolo potrebné pre zabezpečenie obživy a výchovy detí, chod hospodárstva či remeselníckej dielne, ku ktorej patrili aj učni a tovariši. Doba smútku nebola určená, nemusela sa dodržiavať. Život si žiadal praktickejšie riešenie. Takéto sobáše boli iste dohodnuté, keďže sa predpokladalo, že nový partner zaujme miesto zomretého so všetkými jeho povinnosťami. Veď nebolo jednoduché zobrať si vdovca či vdovu s niekoľkými, často malými deťmi. Cirkevnému sobášu predchádzali tri „ohlášky“ – „zhadzovanie z kancľa“. Bývali vždy v nedeľu po kázni. V prípade, že niekto mal vážne výhrady voči budúcemu manželstvu mohol tak urobiť pred sobášom. U ovdovených býval z troch ohlášok „dišpenz“ – výnimka. Za ohlášky a sobášny akt sa platila „štóla“, poplatok konkrétny v každej farnosti, ktorý bol stanovený (dohodnutý) medzi cirkevným zborom a kňazom za jednotlivé bohoslužobné úkony. V prípade, že sa brali pokrvní príbuzní, museli mať „dišpenz“ z konkrétneho stupňa pokrvného príbuzenstva. Stalo sa, že nevesta bola nedospelá a bola napr. pod opaterou matky alebo rodičov. Aj v prípa-

de, že jeden zo snúbencov mal tútora, musel byť jeho súhlas s uzavretím manželstva uvedený v zápise o sobáši. Niekedy kňaz uviedol aj to, že mladí uzatvárajú manželstvo na žiadosť rodičov. Nevesta mala pred menom označenie, či je počestná panna (honestá virgine) alebo vdova (vidua, matrona), niekedy aj nepočestná panna (deflorata virgine). Ženich bol počestný mládenec, ale aj nepočestný (inhonestus iuvenis), v biblickej češtine „nepoctivý a zle zachovalý mládenec“. Vdovcov označovali ako prezieravých alebo opatrných mužov. Pri hromadných sobášoch muselo byť v kostoloch pred oltárom málo miesta, preto nemohol mať každý pár vlastných svedkov, ale obvyčajne svedčili len dvaja svedkovia často z radov cirkevných či svetských funkcionárov. Vyslúžení vojaci, ak boli invalidní, dostávali invalidný dôchodok a nemohli sa oženiť bez súhlasu vojenskej vrchnosti. Ak tak niektorý urobil, stratil nárok na invalidný dôchodok „groš na deň mu pojišťujúci“.

SVUJU ÚLOHU ZOHRALO AJ REMESLO

Sobáše sa uzatvárali aj na základe „cechových vzťahov“. Majstri v jednotlivých mestských i medzimestských cechoch sa poznali, a poznali aj svoje rodiny. Rodičia tak často mladých zoznámili alebo sobáš dohodli. Dcéry mlynárov sa zvyčajne vydávali za mlynárov, dcéry farárov za farárov, prípadne učiteľov, dcéry klobučníkov za klobučníkov, čižmárov za čižmárov a pod. Malo to výhodu, že nevesta sa po vydaji dostala do prostredia, ktoré poznala z rodičovského domu, a lepšie sa tak prispôsobila novej životnej situácii v úlohe gazdinej, manželky i matky. V Banskej Štiavnici viedli krásne obsiahle zápisy o sobáši. Tie môžu obohatiť naše poznanie o mnohé skutočnosti. Tu je jeden z nich: „Dne 21. novembra 1774 sobášen jest poctivý Mládenec Johannes Trajbjar, poctivého remesla Uhorsko-Klobučníckeho v mestečku Radwány spolu mistr, Slowutních a vážnich Rodiču, Otce p. Andream Trajbjara, toho že již wzhuru oznámeného poct. Remesla, wivoleného Cech-Mistra, p. Matky Dorothey, rozené Klementin, geste obidwuch na ten čas žiwjch gedinj p. Syn S poctivu pannu Rebecku, Slowutních a Wažnjch Rodiču p. Otce Samuele Markovitzu, mešťana a wzhuru pred oznámeného poct. Remesla podobne Cech-Mistra, p. Matky Anny, roz. Symonidesin, ještě na ten čas obidwuch žiwjch mladší Dceru, na ten čas pry swjch Rodičjch zastavagjcy.“

E. Furdiková

AJ NA BICYKLI SA TREBA VEDIEŤ SPRÁVAŤ BEZPEČNOSŤ JE PRVORADÁ

S prichádzajúcimi letnými dňami sa pešia zóna Námestia SNP stáva čoraz vyhľadávanejším priestorom na trávenie voľných chvíľ Banskobystričanov i návštevníkov mesta. Miesto určené predovšetkým na relax, prechádzky a oddych častokrát svojimi aktivitami narušajú niektorí cyklisti a motoristi, ktorí neprimeraným spôsobom a rýchlou jazdou neberú ohľad na ostatných. Mesto Banská Bystrica a mestská polícia spolu s banskobystrickou Občianskou cykloiniciatívou vyzývajú k obozretnosti, aby nedochádzalo ku kolíziám a zvýšila sa bezpečnosť chodcov v pešej zóne. V prípade, že samospráva zaznamená viacero ďalších porušení, pristúpi k razantnejším opatreniam.

Prvý júlový deň pripomínali v rámci preventívnej akcie príslušníci mestskej polície a banskobystrická Občianska cykloiniciatíva všetkým cyklistom i motoristom, ako sa má jazdiť na námestí. Od roku 2013 majú cyklisti povolený vstup na pešiu zónu bez toho, aby museli zosadnúť z bicykla, pričom môžu ísť rýchlosťou max. 20 km/hod. Tento krok zaradil naše mesto k vyspelým samosprávam, ktoré svoje najužšie centrum sprístupnili pre všetkých nemotorových návštevníkov.

„Niektorí účastníci cestnej premávky zabúdajú na pravidlá, ktoré platia na námestí. Pešia zóna je určená predovšetkým peším. Cyklisti sú povinní jazdiť nízkou rýchlosťou, ktorá neobmedzuje a neohrozuje iných ľudí, aby v prípade nepredvídateľnej udalosti vedeli zastaviť. Vodiči aj cyklisti sú povinní dbať na zvýšenú ohľaduplnosť voči chodcom, ktorých nesmú ohroziť. Chodci smú na pešej zóne používať cestu v celej jej šírke, pričom sú povinní umožniť prejazd vozidiel, ktoré majú oprávnenie na jazdu po nej,“ pripomína náčelník mestskej polície Ivan Holík. Podľa platného VZN mes-

Počas preventívnej akcie boli cyklisti na pešej zóne poučení a v prípade vzornej jazdy dostali aj malú odmenu

ta Banská Bystrica je do historického centra povolený vjazd len vozidlám, ktoré zabezpečujú zásobovanie prevádzok nachádzajúcich sa na pešej zóne v čase od 04:00 hod. do 9:00 hod. a vozidlám s oprávnením mesta, ktorých vodiči majú v niektorej z nehnuteľností na Námestí SNP trvalý alebo prechodný pobyt a nemajú iný prístup k svojmu obydliu. Zároveň povolenie platí pre právnické osoby, ktoré majú na námestí sídlo, pre správcov inžinierskych sietí, organizátorov športových podujatí a pod. Do pešej zóny na Námestí SNP ďalej vstupujú aj rôzne kuriérske spoločnosti, automobily SBS, ktoré majú vstup povolený na výnimku policajného zboru. „V rámci pravidelných kontrol mestská polícia zistila, že okrem pár prípadov mali všetci vydané povolenie na vjazd do pešej zóny. Preto by bola myšlienka uzavretia námestia bezpredmetná a investícia do osadenia mobilných stĺpov zbytočná. Avšak, práve tí, ktorým je povolený vstup na základe vlastníctva alebo nájomného vzťahu neakceptujú skutočnosť, že na pešej zóne sa nemajú zdržiavať viac, než je nevyhnutné a svoje oprávnenia zneužívajú. Pravidlá platia pre všetkých. V prípade, že výzva mesta, upozornenia mestskej polície či samotnej Občianskej cykloiniciatívy voči takýmto osobám nezaberie, budeme nútení pristúpiť k razantnejším opatreniam a postihom,“ dopĺňa viceprimátor Jakub Gajdošík. Na pešej zóne pribúdajú čoraz viac

aj kolobežky či elektrické skútre, ktoré budú musieť byť tiež regulované. Samospráva sa stretáva aj s názorom, že na námestí by mal byť vytvorený koridor pre cyklistov. Tento spôsob by podľa Občianskej cykloiniciatívy situáciu len zhoršil, nakoľko po im vyhradenej trase by cyklisti jazdili ešte rýchlejšie. Diefatu alebo nepozornému človeku by sa navyše mohlo kedykoľvek stať, že si neuvedomí, že stojí alebo kráča po cyklochodníku, čo by významne zvyšovalo riziko kolízií. „V poslednom období sa zvýšila „odvaha“ niektorých cyklistov, ktorí nedbajú na základné pravidlá slušného správania sa a jazdia po námestí prirýchlo. Nie je ich síce veľa, ale aj ten zlomok robí zlé meno slušnej väčšine, kazí príjemnú atmosféru pešej zóny, a naruša pocit bezpečia. Chceli by sme preto všetkých cyklistov vyzvať, aby jazdili pešou zónou čo najpomalšie a najopatrnejšie. Zároveň prosíme, aby toto posolstvo šírili aj medzi svojimi rodinnými príslušníkmi a známymi, a pomáhali tak tvoriť príjemnú pešiu zónu, kde sa všetci tolerujeme,“ vyzýva Andrea Štulafterová z Občianskej cykloiniciatívy Banská Bystrica.

mar

MESTSKÝ MLÁDEŽNÍCKY ŠTADIÓN JE UŽ V RUKÁCH STAVEBNÍKA

V roku 2017, keď Banská Bystrica niesla titul Európske mesto športu, vznikla aj myšlienka vybudovať Mestský mládežnícky futbalový štadión v mestskej časti Kráľová. Zámer realizácie mesto oznámilo v januári 2018. Po spracovaní štúdie s vizualizáciou nového futbalového centra, verejnom obstarávaní projektovej dokumentácie a dlhých procesoch týkajúcich sa získania územného rozhodnutia a stavebného povolenia, samospráva vysúťažila zhotoviteľa stavby. V závere minulého mesiaca sa tak na ihrisku medzi ulicami Sládkovičova a Podháaj uskutočnil posledný výkop pred rekonštrukciou.

Foto: MsÚ BB

Mladí futbalisti tesne pred posledným výkopom, ktorý odštartoval rekonštrukciu

Ak všetky práce pôjdu podľa plánu, už o 12 mesiacov si budú môcť tímy zahrať na novom futbalovom trávniku so zázemím a tribúnami pre všetkých fanúšikov. „Práve v deň ukončenia školského roka sme realizovali posledný symbolický výkop na futbalovom trávniku v Radvani. Z prieskumov, ktoré sme realizovali v roku 2017, keď sme boli Európske mesto športu sme zistili, že športová infraštruktúra v Banskej Bystrici je poddimenzovaná, a aj futbal v našom meste. Toto riešenie dokáže vytvoriť podmienky a skvalitniť infraštruktúru tak, aby sa futbal mohol vrátiť späť na miesta, ktoré mu v meste pod Úrpínom vždy patrili. Verím, že tento zámer sa nám podarí realizovať do úspešného konca, mladí futbalisti a športová verejnosť projekt ocenia a vo finále ho budú využívať,“ povedal primátor Ján Nosko. Mestské zastupiteľstvo vyčlenilo na prvú fázu rekonštrukcie futbalového areálu sumu 1 520 000 eur. Na výstavbu Mestského mládežníckeho štadióna bude po-

užitá aj vládna dotácia vo výške 730 000 eur. Keďže ide o finančne náročný projekt, v prvej fáze plánuje mesto zabezpečiť prestavbu hlavnej futbalovej plochy, na ktorej bude umelý trávnik. Kým sa ho podarí zrealizovať, futbalisti musia využívať na tréning okolité obce. Pomocnú vedľajšiu plochu budú zatiaľ využívať menší futbalisti, ktorým tento priestor postačuje. „Počas uplynulej zimy nielen Dukla, ale aj všetky mestské a okresné kluby nemali k dispozícii umelý trávnik. Tento rok sme brádzili od Podbrezovej po Nitru, čo nás stálo nemalé finančné prostriedky. Zrekonštruovaný Mestský mládežnícky štadión bude slúžiť 800 mladým futbalistom a dospelým aj z okolitých obcí. Na tento areál čakáme veľa rokov a budeme šťastní, keď konečne budeme môcť zimnú prípravu absolvovať doma, v Banskej Bystrici. Štadión bude veľmi využívaný a myslím si, že realizácia tohto projektu bude predstavovať veľkú vzpruhu do ďalších rokov, a to najmä pre mládežnícky šport a futbal v našom meste,“ hovorí prezident MFK Dukla Banská Bystrica, poslanec MsZ Milan Smädo. Plánovaná kapacita Mestského mládežníckeho štadióna je približne 1500

miest. Existujúca betónová tribúna bude zrekonštruovaná a doplnená o prestrešenie. Zároveň pribudne nová päťradová tribúna s ďalšími miestami. Vybudované bude zázemie so šatňami, bufetmi, toaletami a pod. V celom priestore pribudne verejné osvetlenie a parkovacie miesta. Futbalové ihrisko je už v rukách zhotoviteľa. „Prebrali sme stavenisko a dnešným dňom sme začali osádzať oplatenie, vytyčujú sa inžinierske siete, aby sme mohli začať čím skôr kopať. Budeme sa snažiť dodržať termín dokončenia stavebných prác, na realizáciu ktorých máme v zmysle zmluvy dvanásť mesiacov. Verím, že nás tu nič neprekvapí. Začínáme prekládkami inžinierskych sietí, následne budeme pokračovať s výstavbou budovy, ktorú budú tvoriť šatne, bufety, tribúny a na konci nás čaká pokládka samotného trávniku,“ uviedol za zhotoviteľa konateľ spoločnosti 3 Energy, s. r. o. Martin Macura počas mediálneho brifingu dňa 30. júna 2020. mar

Foto: MsÚ BB

Menší hráči zatiaľ využijú na tréning plochu s umelou trávou

PARK POD PAMÄTNÍKOM SNP OŽIL ŠPORTOM

Tentokrát bol dôvodom Olympijský deň, ktorý predstavuje oveľa viac než len športové podujatie. Je to deň, keď sa každý človek vo svete môže stať aktívnym, dozvedieť sa o olympijských hodnotách a objaviť nové športy. Pri tejto príležitosti sa po celom Slovensku každoročne koná niekoľko podujatí zameraných na pohybové aktivity. Banská Bystrica – Európske mesto športu 2017 a budúce hostujúce mesto EYOF 2022 nemôže byť výnimkou. V júni si preto zamestnanci Mestského úradu Banská Bystrica, organizačného výboru EYOF 2022 Banská Bystrica, Slovenský olympijský tím, Mestská polícia Banská Bystrica i naša olympijská víťazka Anastasia Kuzmina so žiakmi ZŠ Trieda SNP zabehli symbolické kolečko v Parku pod Pamätníkom SNP. Aj keď tento rok sa na aktivitách nemohlo zúčastniť toľko nadšencov ako po minulé roky, aj symbolické pripomenutie vyčarilo nejednu úsmev na tvári. Nechýbalo ani odhodlanie a dobrá nálada, za čo všetkým ďakujeme. dmo

Foto: olympijsk.sk

Účastníci tohtoročného Olympijského dňa v Banskej Bystrici na čele s olympijskou medailistkou Nastou Kuzminovou

HĽADÁM DOMOV

Karanténna stanica pre spoločenské zvieratá mesta Banská Bystrica so sídlom vo Zvolene predstavuje:

Meno: Budík

Pohlavie: pes **Vek:** 1/2012

Výška: 70 cm **Váha:** 29 kg

Povaha: Budík je psík väčšieho veku. Dobré postráži, no potrebuje zabezpečený pozemok a vyšší plot. Bol to nechcený psík zo salaša a život trávil priviazaný. My však dúfame, že si ešte nájde domov, kde by ho ľúbili a dali mu to, čo psík potrebuje – pozornosť a výbeh. Pokiaľ by ste Budičkovi chceli ukázať, že život vie byť aj pekný, ozvite sa nám.

Ak chcete vidieť viac psíkov či pomôcť, môžete sa informovať na telefónnych číslach: 0918505254, 0915699756 alebo v Karanténnej stanici so sídlom na adrese Unionka 17, 96001 Zvolen. Pomôcť môžete aj s dočasnou opaterou o psíky. Presné informácie o formách výtanej pomoci nájdete aj na webovej stránke www.kszv.sk.

SPOLACH, o. z. Vám ponúka bezplatné poradenstvo v oblasti problematiky Alzheimerovej choroby a pozýva Vás na stretnutie podpornej Skupiny Príbuzných a Opatrovateľov Ľudí s Alzheimerovou Chorobou, ktoré sa uskutoční v stredu, **29. júla 2020 o 16:00 hod.** v priestoroch Diecézneho centra Jána Pavla II. (Kapitulská ulica 21, Banská Bystrica). Spoločne sa budeme venovať téme Identita človeka s Alzheimerovou chorobou. Tešíme sa na stretnutie s Vami!

SPOLACH, o. z.

UZÁVIERKA AUGUSTOVÉHO ČÍSLA

Termín: 31. júl 2020 do 12:00 hod. Na podklady čakáme do uzávierky. Po tomto termíne už nie je možné články dopĺňať, a preto budeme radi ak nás kontaktujete v predstihu. Kontaktná osoba: Mgr. Dominika Mojžišová, 048/43 30 107, e-mail: radnicnenoviny@banskabystrica.sk.

VEREJNÉ VYHLÁŠKY (VV) STAVEBNÉHO ÚRADU

OVZ-SU 98887/100/2020/Boj

VV: Rozhodnutie; Stavebník: Stredoslovenská distribučná, a. s. Pri Rajčianke 2927/8, 010 47 ZA; Stavba: „9227 – BB – Rudlovská cesta – rekonštrukcia NNS prvá etapa“, na pozemkoch parcelné číslo – líniová stavba v k. ú. Horné Záhrady, Figaša Bystrého, Rudlovská cesta, Kollárová ulica; Vyvesené: 06. 07. 2020

OVZ-SÚ 108410/17605/2020/Go

VV: Oznámenie o začatí stavebného konania a upustenie od ústneho pojednávania a miestneho zisťovania; Stavebník: PROFINEX energy, s. r. o., Horná 65A, BB; Stavba: „Rekonštrukcia objektu „PRIOR“, BB“, ktorá je predbežne navrhnutá na pozemkoch parc. KN-C č. 463/2, 463/24, 463/26, 463/38, 463/37, 463/5, 3373/73, KN-E č. 1666 (KN-C č. 1297/17, 463/4, 463/28), KN-E č. 1689 (KN-C č. 463/3), 1696 (KN-C č. 463/3, 1297/11), KN-E č. 1674/1 (KN-C č. 463/27), 1683/4 (KN-C č. 463/29), 1297/12, 463/11, 424/2, v k. ú. Radvaň na Nám. Ľ. Štúra v BB; Vyvesené: 03. 07. 2020

OVZ-SU 99254/19016/2020/HOM

VV: Rozhodnutie; Stavebník: Jakub Mattertaj, Limbová 21, 974 09 BB; Stavba: „Stavebné úpravy bytu č. 32“, ktorý sa nachádza na 8. poschodí vchod č. 4, v obytnom dome so s. č. 6458, Javorová ulica, BB, evidovaný na parcele KN-C č. 1541/43, k. ú. Podlavice; Vyvesené: 01. 07. 2020

OVZ-SU 106336/5418/2020/FUF

VV: Rozhodnutie; Stavebník: UH Invest,

s. r. o., Železničarska 634/9, 974 01 BB; Stavba: „Bytový dom – BB – UHLISKO“, na pozemku parcela KN-C č. 4602/1 a 4602/2 v k. ú. BB a inžinierske siete na pozemkoch č. 4602/1, 4602/2, 5617/2, 5617/3 a 4639/15 k. ú. BB. Vyvesené: 03. 07. 2020

OVZ-SU 99616/22990/2020/MM

VV: Oznámenie stavebného konania a o upustení od ústneho pojednávania; Stavebník: Luna Capital, s. r. o., Zvolenská cesta 4164, BB; Stavba: „Búracie práce parcelačného múru na Kapitulskej ulici č. 12 BB“, postavennej na pozemku parc. č. KN-C 1441/8 (novovytvorená parcela KN-C 1441/16) v k. ú. BB; Vyvesené: 30. 06. 2020

OVZ-SU 99284/20568/2020/Go

VV: Oznámenie o začatí územného konania a upustenie od ústneho pojednávania a miestneho zisťovania; Stavebník: GUKOTEX – privat, spol. s. r. o., Družby 212/35, BB; Stavba: „Parkovisko polyfunkčného objektu, ul. Družby 35, BB“, ktoré je navrhnuté na pozemku parc. KN-C č. 933/1, 933/2, 933/27, 933/7, 933/8, 1330/01 a stavbou dotknuté parc. KN-C č. 933/9, 933/4 (príjazd na stavbu a výjazd zo stavby) v k. ú. Radvaň, Družby 35 v BB. Vyvesené: 30. 06. 2020

Všetky aktuálne verejné vyhlášky stavebného úradu nájdete na stránke mesta www.banskabystrica.sk v sekcii Samospráva – Úradná tabuľa, pričom v kategórii dokumentu je potrebné zvoliť Stavebný úrad. V Banskej Bystrici, 06. 07. 2020

OZNAM KOMUNITNÝCH CENTIER

Komunitné centrum Sásová Vás po dlhšej prestávke opäť pozýva na pravidelné aktivity určené pre širokú verejnosť všetkých vekových kategórií. Pre seniorov je tu každý pondelok o 9:00 hod. spevácky zbor Spevokol Radosť, v utorok o 9:30 hod. sa môžete tešiť na Tréning pamäte a o 14:30 hod. Vás rozhybe tanečný súbor Country ruže. Vo štvrtok o 9:30 hod. si precvičíte nielen svoje telo, ale aj pamäť na Tréningu pamäte tancom a každý štvrtok o 14:00 hod. máte príležitosť spoznať seniorov z denného centra DC Púpava. Ak obľubujete cvičenie, určite si vyberiete z ponuky pohybových aktivít ako je Aerobic – pondelok a štvrtok a 19:00 hod., Jóga s Ali – utorok o 18:00 hod./štvrtok a nedeľa o 17:00 hod., Bojový šerm – pondelok o 17:00 hod./streda o 19:00 hod. a štvrtok o 17:00 hod., Orientálne tance – streda o 18:00 hod., Salsa s Jankou alebo Africké tance – piatok o 17:00 hod. Pre tých, ktorí majú radi zábavu je k dispozícii aj žonglovanie, a to každý utorok o 19:00 hod. Mysleli sme aj na kreatívne duše, pre ktoré je tu Keramický ateliér v piatok o 9:00 hod. Okrem toho vytvára Komunitné centrum Sásová každý pondelok o 14:00 hod. aj zázemie pre ľudí s duševnými chorobami z Klubu OZ SANARE. Vždy v stredu od 9:00 hod. je priestor plný detí z OZ Otvorená škôlka a v piatok od 9:00 hod. v našom centre skúša Divadlo z klobúka. Všetkých srdečne pozývame a tešíme sa na Vašu účasť!

Komunitné centrum Sásová, budova bývalej ZŠ Tatranská, vchod vzadu

SÚŤAŽ

V júnovom čísle Radničných novín ste sa mohli zapojiť do súťaže o DVD Svetozár Stračina. Potrebné bolo poslať odpoveď na otázku: Čo zo súčasných rubriík Vás v Radničných novinách nezaujímá, a naopak, čo Vás baví? Ďakujeme za všetky odpovede, ktoré nám prišli. Víťazom sa stáva pán Sokol. Srdečne gratulujeme, výhru Vám pošleme poštou! Tentokrát sa môžete zapojiť do súťaže o publikáciu Po stopách architekta L. E. Hudeca. Stačí, ak nám napíšete odpoveď na otázku: Aké novinky si mesto Banská Bystrica pripravilo pre obyvateľov i návštevníkov v oblasti cestovného ruchu? Vaše odpovede môžete posilať do 31. júla 2020 na adresu: Mesto Banská Bystrica, Radničné noviny, Československej armády 26, 974 01 Banská Bystrica alebo na e-mail: radnicnenoviny@banskabystrica.sk, predmet správy: súťaž.

 MESTO BANSKÁ BYSTRICA

PROMENÁDNY KONCERT

★ ZLATÁ ÉRA ★

26.7.2020 **Mestský park**
 17:00 hod.

Retro návrat do éry 70. a 80. rokov minulého storočia so skupinou Duchoňovci.
 Najlepšie oblečený divák, ktorý sa trafi do tohto obdobia, si odnesie zaujímavú cenu.

Zmena programu vyhradená!
www.banskabystrica.sk

 MESTO BANSKÁ BYSTRICA

BANSKOBYSTRICKÉ KULTÚRNE LETO 2020

KONCERT

BANSKOBYSTRICKEJ SKUPINY

REUNION

31. 7. 2020 20:00 hod.
 Robotnícky dom
 Robotnícka 3
 Banská Bystrica

Počet miest je obmedzený.
 Vstup je bezplatný, ale bude možný len so vstupenkou.
 Vstupenky si môžete vyzdvihnúť
 v informačnom centre, Námestie SNP 1, Banská Bystrica
 alebo rezervovať prostredníctvom e-mailu:
zuzana.chrenkova@banskabystrica.sk

www.banskabystrica.sk
 Zmena programu vyhradená!

 MESTO BANSKÁ BYSTRICA

BANSKOBYSTRICKÉ KULTÚRNE LETO 2020

ŠKOLA ŽONGLOVANIA

interaktívne tvorivé dielne

7. AUGUST 2020
 9:00 - 11:00 hod. a 16:00 - 18:00 hod.
 ROBOTNÍCKY DOM - BANSKÁ BYSTRICA

Zmena programu vyhradená!
www.banskabystrica.sk

 MESTO BANSKÁ BYSTRICA

BANSKOBYSTRICKÉ KULTÚRNE LETO 2020

Stretnutie s Golemom

interaktívne tvorivé dielne

7. AUGUST 2020
 9:00 - 11:00 hod. a 16:00 - 18:00 hod.
 ROBOTNÍCKY DOM - BANSKÁ BYSTRICA

Zmena programu vyhradená!
www.banskabystrica.sk

PODUJATIA

V BANSKEJ BYSTRICI A OKOLÍ

AUGUST 2020

■ HUDBA / TANEC / DIVADLO ■ ŠPORT
■ MÚZEÁ / GALÉRIE / KNIŽNICE ■ INÉ PODUJATIA

01.08. SOBOTA 10.30 hod., námestie snp the grand retro show prehliadka historických vozidiel	01.08. SOBOTA 19.00 hod., kostol premanenia pána, obec špania dolina vivat vox organi 2020 VIII. ročník medzinárodného organového festivalu, hosť: vladimír kopec	01. - 05.08. SOB - STR obec horná mláňá mičinský pitvor 5. ročník divadelno-hudobného festivalu	04.08. UTOROK 19.00 hod., historická radnica, námestie snp 1 nočná prehliadka letná zážimová prehliadka, zopakuje sa o 20.30 hod.	05.08. STREDA 17.00 hod., radnica, námestie snp 1 začnite s vyst'ahovaním! komentovaná prehliadka po stopách snp v banskej bystrici
06.08. ŠTVRTOK 09.00 - 11.00, 16.00 - 18.00 hod., robotnícky dom, robotnícka 3 škola žonglovania interaktívne tvorivé dielne	06.08. ŠTVRTOK 17.00 hod., pred budovou radnice, námestie snp 1 štvrtkové prehliadky historického centra mesta s banskobystrickými sprievodcami	06.08. ŠTVRTOK 17.00 hod., divadlo pod balkónom, rudohorská 37 fónka a tónka z gramofónie divadlo	07.08. PIATOK 09.00 - 11.00, 16.00 - 18.00 hod., robotnícky dom, robotnícka 3 popoludnie s golemom interaktívne tvorivé dielne	08.08. SOBOTA 17.00 hod., detské ihrisko, podlavice sídliskový večerníček: poštár známka divadlo z domčeka
09.08. NEDEĽA 17.00 hod., mestský park promenádný koncert vo víre viedenského valčíka a operných melódii salónny orchester milana bernáta a faber dance school	13.08. ŠTVRTOK 17.00 hod., pred budovou radnice, námestie snp 1 štvrtkové prehliadky historického centra mesta s banskobystrickými sprievodcami	13.08. ŠTVRTOK 17.00 hod., radnica - ciklerova sieň, námestie snp 1 ars poetica neosoliensis autorské čítanie poézie	13. - 15.08. ŠTV - SOB námestie snp voľné podium priestor na prezentáciu a koncerty banskobystrických kapiel, spevákov, tanečníkov, recitátorov	15.08. SOBOTA obec kaľšte stretnutie generácií na kaľšti 15. ročník
15. - 16.08. SOB - NED obec špania dolina špandivček letný festival pre najmenších	16.08. NEDEĽA 16.00 hod., mharťanský stp, námestie snp 1 potulky mestom - po stopách kupeľníctva v banskej bystrici s pozostom šturiančikami	17. - 21.08. PON - PIA 10.00 hod., fvk - ihm, lazovná 9 regionálne rozprávarky autorky literatúry pre deti a mládež predávajú svojich hrdinov	17. - 21.08. PON - PIA 08.00 hod., výkm - pobočka lončorda, jilemnického ul. 48 knihy prírody očami detí letné vzdelávacie aktivity v knižnici	19.08. STREDA 17.00 hod., park pod pamätníkom snp teatro tatro štúdio červená čiapočka - tradičná rozprávka v netradičnom stane, zopakuje sa o 18.30 hod.
19.08. STREDA 17.00 hod., radnica, námestie snp 1 začnite s vyst'ahovaním! komentovaná prehliadka po stopách snp v banskej bystrici	20.08. ŠTVRTOK 17.00 hod., pred budovou radnice, námestie snp 1 štvrtkové prehliadky historického centra mesta s banskobystrickými sprievodcami	22.08. SOBOTA 17.00 hod., zš pri spojovej ulici sídliskový večerníček: fónka a tónka z gramofónie divadlo harry teater	22.08. SOBOTA 19.00 hod., evanjelický kostol, lazovná ulica vivat vox organi 2020 VIII. ročník medzinárodného organového festivalu, hosť: david di lora	22. - 25.08. SOB - UTO 20.30 hod., námestie snp bažant kinematograf originálne open-air kino (reálne filmy, bez posty, ale paraľka, vlastníci, roková animácia)
23.08. NEDEĽA obec nemica adrim nemčiansky beh krosový beh pre všetkých, hobby traja, beh chrušov	26.08. STREDA 17.00 hod., smi - thurzov dom, námestie snp 4 stretnutia s minulosťou pod zelenou klenbou na film ján thurzo a banská bystrica okolo roku 1500 vo svetle najnovších výskumov	27.08. ŠTVRTOK 17.00 hod., pred budovou radnice, námestie snp 1 štvrtkové prehliadky historického centra mesta s banskobystrickými sprievodcami	28. - 29.08. PIA - SOB pamätník snp oslavy 76. výročia snp	29.08. SOBOTA 19.00 hod., kostol premanenia pána, obec špania dolina vivat vox organi 2020 VIII. ročník medzinárodného organového festivalu, hosť: johannes skudlik

zmena programu vyhradená!

ĎALŠIE PODUJATIA NÁJDETE NA
WWW.PODUJATIABB.SK

FOR MORE INFORMATION
VISITBANSKABYSTRICA.SK

